

Kerstens in hoofdzaak over de wijze waarop Kerstens het Indonesische vraagstuk behandelde. 'Niet zozeer het standpunt van de heer Kerstens zelf, als wel de wijze, waarop hij dit standpunt in de krant weergaf en de wijze waarop hij zijn tegenstanders behandelde' had nog al wat ontstemming doen ontstaan.¹⁸ Ontstemming ook bij de raad van commissarissen, die zo groot werd dat Kerstens verzocht werd per 1 juni 1947 ontslag te nemen.

Het ironische is dat in de reacties op Kerstens' standpunten uit het oog verloren werd dat Kerstens toch voor heel wat waarden stond, die de aanvankelijke tegenstanders van Linggadjadi na ondertekening van het akkoord het waard vonden te verdedigen - denk aan de politionele acties - juist op basis van dat akkoord. Ook voor Kerstens was handhaving van de rijkseenheid de meest dierbare wens, zoals hij schrijft in een hoofdredactioneel commentaar in *De Tijd* van 19 november 1946. Hij spreekt hierin zijn zorg uit over de onduidelijkheid in het akkoord over de regeling van het onderwijs, over de vraag of het Nederlands de voertaal blijft en over wat de rechten van missie en zending zullen zijn.

Kerstens kon ook instemmen met de hoofdredactionele commentaren in *De Tijd* ten tijde van de eerste politionele actie enkele maanden later (juli/augustus 1947).¹⁹ 'Wij vrezen dat er thans niets anders op zit dan de sterke hand te gebruiken, zo weinig mogelijk (...) om de Republiek eindelijk de kans te geven een staat te worden die binnen de soevereine Unie van straks haar zelfstandige positie kan innemen', zo staat te lezen in het redactioneel van 19 juli 1947 als Cor de Groot tijdelijk hoofdredacteur is.

De raad van commissarissen deelde de opvatting van de NV Drukkerij De Tijd niet, die verwachtte dat de abonnees die om de Indonesië-kwestie bedankten, te zijner tijd weer zouden terugkeren naar *De Tijd*, vooral wanneer blijken zou dat de gevolgde politiek de juiste was geweest.²⁰ Zoals elders door mij al is aangetoond, is het abonneeverlies eenzijdig herleid naar Kerstens' standpunten en zo reden voor zijn ontslag geworden.²¹ Witteman noemt in de hierboven al vermelde brief van Van der Kallen nog een argument voor het ontslag van Kerstens: hij gaf te weinig leiding aan de redactie. Belangrijker dan het tegengaan van abonneeverlies, hoewel dit argument het beste te gebruiken was, was dat

18. Witteman aan mr. W.A.M. van der Kallen, 13 mei 1947, archief *De Tijd*, nr. 4190.

19. Kerstens aan dr.ir. H.A.J. van Laarhoven, 1 oktober 1947, archief Kerstens, nr. 70.

20. Zie noot 16.

21. R. Rottier, 'Piet Kerstens: *De Tijd* vooruit. De hoofdredacteur die struikelde over de Indonesische kwestie', in: M. de Coo-Wijgerinck, O.S. Lankhorst en J. Roes (red.) *De gezegende pers*, Zeist 1989.